

2023

Jaarverslag Boerenlandvogels

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

Voorwoord

MIKE SMART
CURLEW ACTION

In 2015 waren veel Britse vogelaars verbaasd toen ze hun maandelijkse blad *British Birds* openden en het volgende lasen: ‘De wulp – meest bedreigde vogelsoort: prioriteit voor bescherming in Groot-Brittannië?’ Wat!?! Niet de broedende zeevogels op de kliffen van Noord- en West-Brittannië? Niet de arenden en andere roofvogels in de hooglanden? Niet de achteruitgang van boerenlandvogels naarmate de landbouw intensificeert? Nee! Wulpen.

Van de totale wereldpopulatie broedt 25% op de Britse eilanden. Daar komt nog bij dat de 25% die op het Europese vaste land broedt, in Groot-Brittannië overwinterd, voornamelijk in de vele riviermondingen langs de kustlijn. De afgelopen twintig jaar nam het aantal van deze steltloper dramatisch af, grotendeels als gevolg van de lage overleving van kuikens. Er is daarom een beschermingsproject opgezet in Groot-Brittannië.

Verschillende NGO's (niet-gouvernementele organisaties) zoals RSPB (Royal Society for the Protection of Birds), BTO (British Trust for Ornithology) en WWT (Wildfowl and Wetlands Trust) hebben onderzoeksprogramma's over wulpen opgezet. Het Ministerie van Milieu heeft voor Engeland een Curlew Recovery Partnership (CRP) opgericht, waarin al deze NGO's vertegenwoordigd zijn. Uiteraard is de steun van het grote publiek ook nodig. Daarom is de werkgroep Curlew Action opgericht met als doel bewustzijn te creëren bij de bevolking en zo de ernst van de zaak onder de aandacht te brengen.

Een grote meerderheid van broedende wulpen in Groot-Brittannië bevindt zich in vrijwel onbewoonde hoogveengebieden in het noorden van Engeland, Schotland en Wales. Een aanzienlijk kleiner deel van de populatie (tegenwoordig ongeveer 500 paren, maar ooit veel meer) broedt nog steeds op de intensief bebouwde laaglanden van Zuid-Engeland. Hun omstandigheden zijn vergelijkbaar met die van de broedende wulpen in Nederland, met vroeg maaien van grasland en zware begrazingsdruk. Toch verwelkomen de meeste boeren de aanwezigheid van wulpen op hun land. In het zuidwesten van Engeland broeden wulpen vaak in uiterwaarden van rivieren die te nat zijn om er in het voorjaar gras te maaien. Daarom wordt er pas in juni of juli gemaaid, waardoor deze wulpen de tijd hebben kuikens groot te brengen. In deze gebieden zijn helaas wel problemen met predatie en verandering van landbouwgebruik.

Gezien de verschillen en overeenkomsten tussen broedgebieden begon Curlew Action in 2023 met een reeks van bezoeken elders in Europa, om te leren over de bescherming en het behoud van wulpen als broedvogels. In het vroege voorjaar werd een bezoek gebracht aan Finland en eind mei aan Nederland, net toen de eerste kuikens uit de eieren kropen. De deelnemers waren Mary

Mike, Mary en Rebecca op bezoek in Nederland

Colwell (auteur van 'Curlew Moon' en voorzitter van de CRP), Mike Smart (een trustee van Curlew Action) en Rebecca Pringle, (werkt voor English Nature, de officiële adviseur van de overheid). In vier dagen tijd bezochten we drie Nederlandse provincies: Friesland met Theunis Piersma, Overijssel met Gerrit Gerritsen en natuurlijk Drenthe met Henk Jan Ottens en zijn team.

De verschillende benaderingen in de drie Nederlandse provincies waren opvallend en fascinerend:

- in Friesland lag de prioriteit bij het in stand houden van traditionele broedgebieden op natuurlijke kustweiden;
- in Overijssel probeert men vooral om samen te werken met lokale boeren en hen te overtuigen hun hooilanden wulpvriendelijk te beheren;
- in Drenthe, waar de landbouwdruk het meest intens is, waarbij het maaien van gras vroeg begint en in de zomer verschillende keren wordt herhaald, wordt voornamelijk gefocust op het vinden van de nesten en deze te beschermen voordat ze door landbouwactiviteiten worden verstoord.

Wij zijn zeer onder de indruk van het feit dat de provincie Drenthe het wulpbeschermingsteam financiert. Van dit geld worden onder meer betalingen verstrekt aan boeren die de wulpen nesten beschermen met elektrische rasters. Zeer indrukwekkend is ook de toewijding en professionaliteit van het Drentse team met behulp van drones, zenders en allerlei moderne snufjes. Daarnaast ook het enorme aantal vrijwilligers, zonder wie het professionele onderzoeksteam onmogelijk nesten zou kunnen vinden en monitoren.

We vertellen aan iedereen van Curlew Action over de indrukken van onze bezoeken in Europa en zullen ons blijven inzetten voor het beschermen van de wulp. We vonden het een eer om de jaaravond voor de Drentse weidevogelvrijwilligers bij te wonen en rechtstreeks van de vrijwilligers te horen hoe enthousiast zij zich bezighouden met wulpenbescherming. Wij wensen jullie een blijvende gezondheid en energie om het werk voort te zetten!

Mede namens Mary Colwell en Rebecca Pringle.

Mike Smart

Eerste eieren

Op 16 maart 2023 werd het eerste kievitse van Drenthe gevonden door Johan Scheper op een bouwlandperceel bij Oranjedorp. Johan vond al eens eerder het eerste kievitse, in 2014. Toen op 10 maart, een paar dagen eerder dan in 2023. Al van jongs af aan zoekt hij percelen af op nesten van weidevogels. Inmiddels is hij gepensioneerd en zo ook al jaren als weidevogelvrijwilliger actief in de omgeving van Emmen. Namens alle medewerkers van Landschapsbeheer Drenthe: nogmaals van harte gefeliciteerd met het vinden van het eerste kievitse!

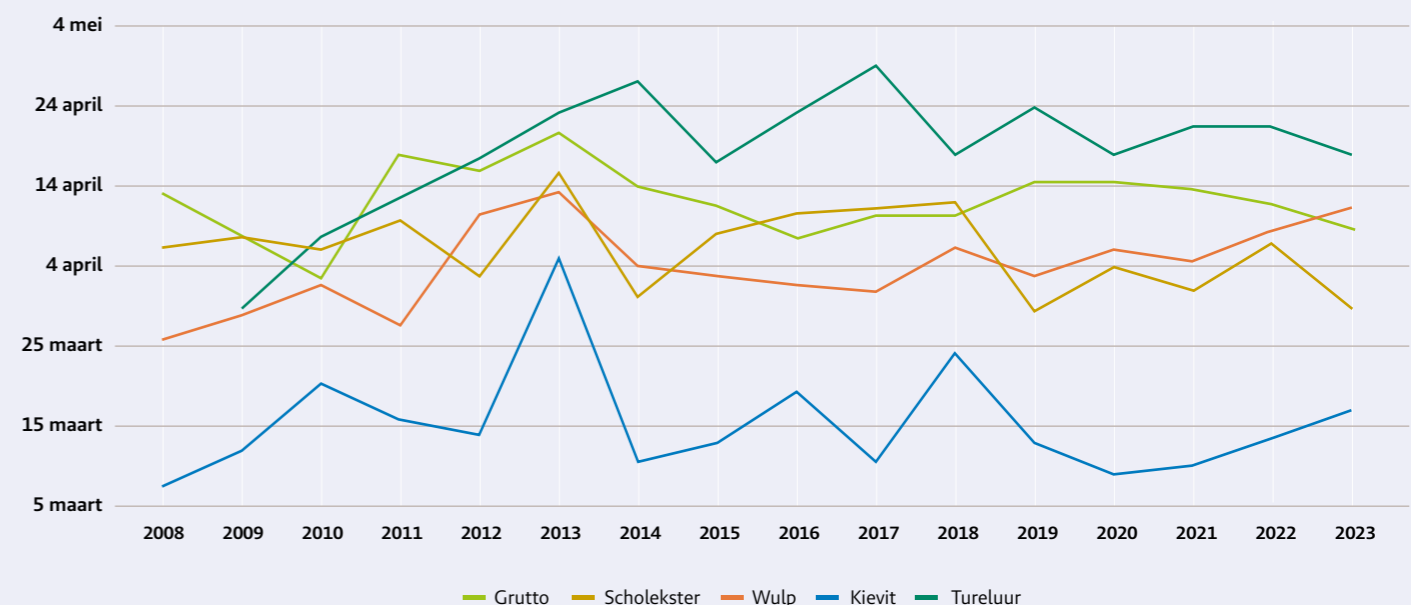
Nadat het eerste kievitse gevonden was, duurde het niet lang voordat er ook eieren van andere weidevogelsoorten werden gevonden. Zo werd het eerste wulpenest in Dwingeloo gevonden door Wout Schieving en Henk Visser en de eerste grutto in Zuidlaren door Jaap van Gorkum. Johan Scheper vond samen met Hielke Braaksma ook het eerste scholeksternest van 2023 bij Erica. De eerste eieren van de tureluur werden op 18 april in Ruinerwold gevonden door Aaldert van Dijk. In totaal zijn er in 2023 in Drenthe 2332 legfels gevonden, 80 meer dan vorig jaar. De verschillen zijn vooral te zien bij scholekster (+32), kievit (+29) en wulp (+9). Van de grutto werden er 12 nesten minder gevonden dan in 2022. Dit lijkt niet veel maar op een kleine populatie is dit een vrij fors aantal.

Johan Scheper bij het eerste kievitse

Kievit	Scholekster	Wulp	Grutto	Tureluur
Johan Scheper	Johan Scheper en Hielke Braaksma	Wout Schieving en Henk Visser	Jaap van Gorkum	Aaldert van Dijk
Oranjedorp	Erica	Dwingeloo	Zuidlaren	Ruinerwold
16 maart	11 april	30 maart	9 april	18 april

Melding eerste eieren van de afgelopen jaren

(foto: Annemarie Loof)

Eieren gepredeerd door een vogel

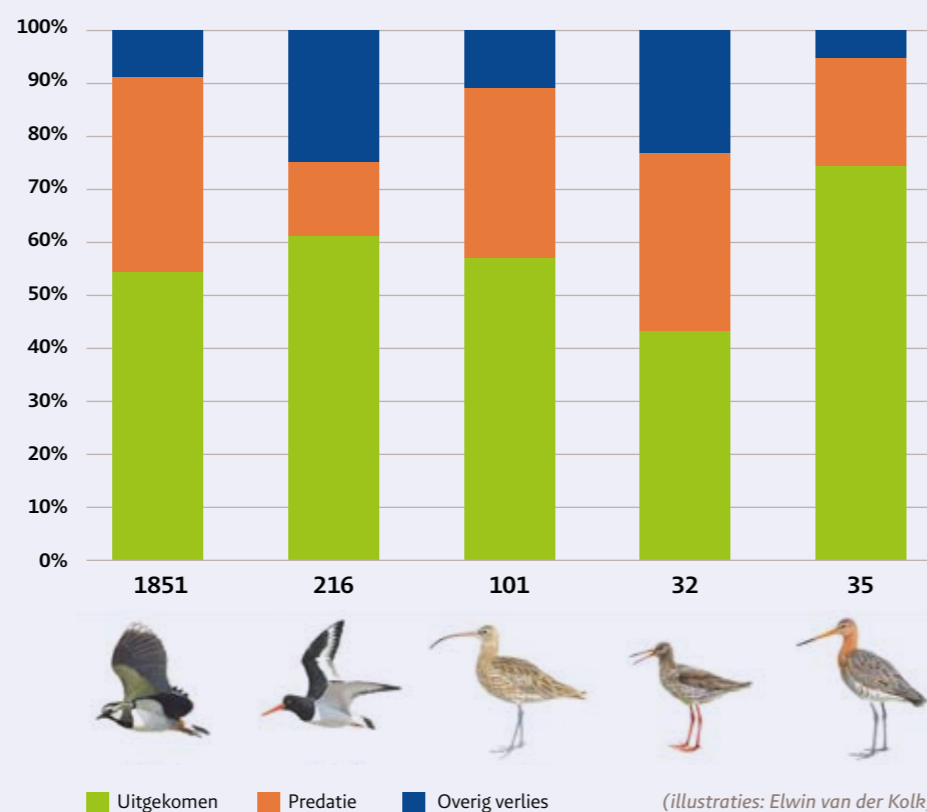
Uitkomstresultaten

Van de nesten die in 2023 werden ingevoerd, is van 1997 het resultaat bekend. Dat houdt in dat de vrijwilligers bij de nacontrole hebben vermeld wat er met het legsel is gebeurd. Zijn de eieren uitgekomen, verlaten of gepredeerd? Bij predatie kan ook worden aangegeven door welke soort de eieren zijn gepredeerd. Zijn de eieren stuk gepikt en liggen ze in of rondom de nestkom, dan is het zeer waarschijnlijk een kraai of een meeuw geweest. Een vos neemt het volledige ei mee, vind je dus geen eierschalen meer terug. Je weet zeker dat het legsel is uitgekomen als je geen grote eischalen vindt, maar juist hele kleine stukjes, onderin de nestkom. Om dit te controleren veeg je even door het nestmateriaal heen. Vaak liggen de stukjes daaronder verborgen. Er zijn natuurlijk nog een aantal andere mogelijke resultaten die de vrijwilligers kunnen aantreffen bij de nacontrole. Soms gaan nesten verloren bij landbouwwerkzaamheden, of is het niet vast te stellen wat er exact is gebeurd. Om de legfels zo goed mogelijk te beschermen tegen predatoren en zichtbaar te maken voor boeren bij het bewerken van het land, worden er verschillende beschermingsmaatregelen toegepast. Wanneer de boer het land gaat bewerken, bijvoorbeeld aanaarden of zaaien/poten, kunnen er zeker al nesten aanwezig zijn. Vrijwilligers plaatsen deze nesten dan in mandjes, zodat het legsel tijdelijk verplaatst kan worden tijdens de werkzaamheden. Daarna wordt het nest weer op de plek teruggelegd. Kievitsnesten worden het meeste beschermd, wat ook logisch is aangezien ze het meeste gevonden worden. Daarnaast liggen deze nesten vaak op bouwland, waar nog best wat bewerkingen plaatsvinden

tijdens het broedseizoen. In de grafiek is weergegeven welke beschermingsmaatregelen in 2023 werden toegepast op 317 van de 1851 gevonden kievitsnesten. Ook 34 scholeksternesten werden actief beschermd, voornamelijk wanneer er gewasbescherming plaatsvond (13). De wulpennesten werden afgelopen jaar weer fanatiek gezocht en beschermd. Van de 101 legfels die gevonden werden, zijn er 68 in een flexibel, elektrisch raster geplaatst. Hiervan kwam 69% succesvol uit. De niet-beschermden legfels welke wel gevolgd werden gedurende het seizoen, hadden een uitkomstpercentage van 20%. Beide percentages liggen iets lager dan het langjarig gemiddelde (74% en

26%), berekend door Kenniscentrum Akkervogels.

In de onderstaande staafdiagram is per soort het uitkomstpercentage weergegeven. De oorzaken van de legfels die niet zijn uitgekomen zijn verdeeld in 2 groepen: predatie (door welke soort dan ook) en overig verlies. Onder deze laatste valt alles wat verloren is gegaan, maar niet door predatie. De legfels waarvan onbekend is wat er precies is gebeurd, zijn opgenomen bij overig verlies. Dit beeld laat zien dat van legfels die gevonden én ingevoerd zijn, het uitkomstresultaat boven de 50% uitkomt, behalve bij de tureluur (41%).

(foto: Annemarie Loof)

Uitgekomen kievitslegsel

Verloop van het seizoen

Het seizoen startte dit jaar fris, we hadden zelfs in maart nog een paar dagen sneeuw. In Overijssel werd op 9 maart het eerste kievitsei gevonden, op bouwland dat nog grotendeels wit was. Een hoop regen volgde. Dit pakte positief uit voor onze boerenlandvogels. Een nat voorjaar levert meerdere voordelen op: het gras bleef langer kort, de wormen zaten hoger in de grond en dus beter bereikbaar voor de langsnaveligen zoals de wulp. Daarnaast

leken de predatoren zoals vos en buizerd ook voldoende ander voedselaanbod te hebben waardoor de predatiedruk op de boerenlandvogels wat lager lag. Kortom: we hadden te maken met een vrij goed seizoen in 2023, al helemaal ten opzichte van 2022. Veel kuikens waren mooi op tijd vliegvlug, wat goed samen viel met de timing van de boeren en onze beheer-pakketten.

(foto: Annemarie Loof)

Jonge kieviten bij een plas-dras

Plas-drasen in Drenthe

Afgelopen jaar zijn we druk bezig geweest met het realiseren van nieuwe plas-drasen in Drenthe. Een plas-dras wordt altijd aangelegd in combinatie met ander beheer, zoals extensieve beweiding en/of grasland in rust, zodat er genoeg variatie aanwezig is voor de vogels. In 2023 waren er 24 plas-drasen actief in onze provincie. Op een mooi afgelegen stuk land bij Alteveer

ligt er een met een oppervlakte van ruim 4 hectare, de grootste die Landschapsbeheer heeft aangelegd. Daar broedden afgelopen jaar weer tientallen kieviten, een aantal paartjes tureluur en ook de kleine plevier weet deze locatie te vinden. Op het grindpad die door het rustgebied loopt, lagen dit jaar weer 3 legfels.

(foto: Annemarie Loof)

Zeer succesvolle plas-dras bij Alteveer

Jaaravond 2023

Zoals ieder jaar hebben we een jaaravond gehouden waar alle vrijwilligers, boeren en andere geïnteresseerde welkom waren. Op dinsdagavond 30 mei kwamen circa 100 mensen samen in Westerbork.

Tijdens de jaaravond keken we terug op het boerenlandvogelseizoen van 2022 en bespraken we de voortgang van het seizoen 2023. De avond werd geleid door Peter Bennema, voorzitter van het Erm-beraad. Henk Jan Ottens van Kenniscentrum Akkervogels gaf een presentatie over akker- en weidevogels in Drenthe. Melkveehouder Ben van der Spoel gaf ons een kijkje in zijn bedrijfsvoering en hoe dit samengaat met de boerenlandvogels en andere dieren op zijn land. Daarnaast hadden we dit jaar een bijzondere presentatie van Curlew Action uit Engeland. Mary Colwell, Mike Smart en Rebecca Pringle bezochten Drenthe eind mei om te zien hoe de wulpenbescherming hier in zijn werk gaat. Mary liet ons zien hoe het broedgebied van de wulpen in Engeland eruit ziet en met welke factoren zij allemaal te maken hebben. Uiteraard werd ook de trofee voor het vinden van het eerste kievitsei deze avond uitgereikt.

We sloten af met een kennisquiz over boerenlandvogels. We kijken zeer positief terug op deze avond en waren blij met deze goede opkomst!

(foto: Annemarie Loof)

Een volle zaal op de jaaravond

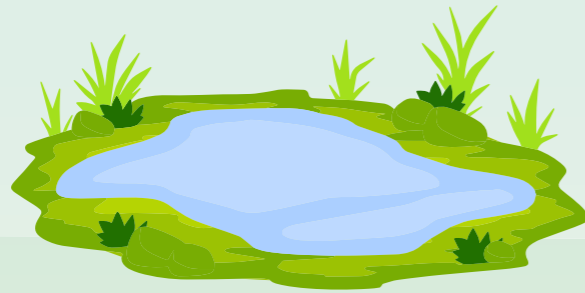
In 2023 hebben we het volgende weten te realiseren

28,1
hectare
extensief
beweiden

9,4
hectare
uitgestelde
bewerking

20,7
hectare
plasdras

112,4
hectare
grasland
met rust tot
15 juni

9,5
hectare
ruige mest op
percelen in rust

4
hectare
last minute
beheer voor
kuikens

Totaal beheer **174,7** hectare

Wulpenonderzoek 2023 en vervolg

ANNEMARIE LOOF
PROJECTMEDEWERKER
LANDSCHAPSBEHEER DRENTH

Veel wulpennesten zijn de afgelopen jaren gemonitord als onderdeel van het langjarig wulpenonderzoek dat sinds 2018 door Kenniscentrum Akkervogels en Landschapsbeheer Drenthe wordt uitgevoerd. De aanleiding voor het onderzoek is de afname van de wulp als broedvogel, een negatieve trend die al langere tijd gaande is. Toch weten veel wulpenparen Drenthe te vinden en worden er door de weidevogelvrijwilligers circa 100 nesten per jaar gevonden. Uit verzamelde gegevens bleek dat het beschermen van wulpennesten middels een flexibel stroomraster zeer effectief werkt. Gemiddeld komen maar liefst 75% van de beschermde nesten uit, tegen een uitkomstpercentage van 25% bij niet beschermde nesten. De nesten worden gemonitord en de kuikens worden na het uitkomen zo goed mogelijk gevolgd. Ze worden geringd en sommigen krijgen ook een kleine zender, zodat de overleving in beeld gebracht kan worden. De verkregen zenderdata gaf het inzicht dat de meeste kuikens de eerste 10 dagen helaas niet halen. In 2023 werd daarom een experiment uitgevoerd waarbij op een aantal locaties in de directe omgeving van het gerasterde wulpennest werd gemaaid een aantal dagen voordat het nest uitkwam, zodat er geen landbewerkingen plaatsvonden gedurende het begin van de kuikenfase. Tijdens het maaien bleven stroken gras van 3 meter breed aan

Wulpenkuiken in het hoge gras

weerszijden van nabije sloten ongemaaid, om zo de kuikens schuilmogelijkheden te bieden. Daarnaast was het streven om rondom het nest en de stroken, een groot raster van 10 tot 15 hectare te plaatsen om grondpredatoren zoveel mogelijk te weren. Dit rasteren is vanwege praktische redenen op één locatie daadwerkelijk gelukt. Op de andere 6 locaties werd ingezet op strokenbeheer. De resultaten waren overwegend positief. Bij 4 locaties vlogen in totaal 6 jongen uit. Bij 2 locaties hebben de jongen het niet overleefd en het laatste legsel bleek onbevruucht. De 6 vliegvlugge jongen op deze 6 locaties geven zeer veel motivatie om in te blijven zetten op het strokenbeheer. Daarom krijgt het onderzoek in 2024 weer een vervolg, waarbij we hopen veel strokenbeheer toe te kunnen passen en waarbij we uitkijken naar de wulpenkuikens die vliegvlug worden.

Het nieuwe GLB

Het idee om stroken langs sloten te laten staan, is goed is goed te combineren met de huidige regelgeving. Het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) is vanaf 1 maart 2023 van kracht. Sindsdien mag er niet worden bemest langs sloten en greppels. Afhankelijk van de functie van de sloot is de buffer 1, 3 of 5 meter. Uiteraard krijgt de deelnemer een vergoeding voor het ongemaaid laten van de stroken tot 15 juni. Deze vergoeding bedraagt €750,- per hectare.

Strokenbeheer voor de wulp

(foto: Albert Boers)

Het jaar van de scholekster in Assen en omgeving

BERT DIJKSTRA
SCHOLEKSTERONDERZOEK ASSEN
STICHTING ONDERZOEK SCHOLEKSTER (SOS)

De scholekster werd door Sovon in 2008 al eens uitgeroepen tot 'Vogel van het jaar'. Dat was het startshot voor een langjarig onderzoek naar de soort in Assen e.o., met name naar de dakbroeders. In 2023 werd de soort wederom uitgeroepen tot soort van het jaar. Dit keer met extra onderzoek naar dakbroeders en extra beschermings-maatregelen. Een mooi moment voor een korte terugblik op de ontwikkelingen in Assen en het afgelopen broedseizoen.

(foto: Annemarie Loof)

De scholekster: een markante boerenlandvogel

Neerwaartse lijn, maar niet in de stad

Sinds het vorige 'Jaar van' is de situatie er bepaald niet rooskleuriger op geworden. Het gaat nog steeds bergafwaarts met deze markante vogel als overwinteraar en als broedvogel. De Drentse broedpopulatie doet het nog beroerder, met een afname van 90% (!) ten opzichte van 1990. In 2008 bleek de dichtheid in het stedelijk gebied van Assen aanmerkelijk hoger te liggen dan in de aangrenzende agrarische gebieden en waren natuurgebieden al helemaal verlaten.

De populatie dakbroeders groeide na 2008 stevig door en stabiliseerde rond 2019. Op dat moment lijkt er nog maar weinig plek te zijn voor meer scholeksters. Aan de daling in het agrarisch gebied lijkt geen einde te komen en in 2023 werd een (voorlopig) dieptepunt bereikt van drie paren. Inmiddels broedt rond Assen circa 95% van de paren op daken, landelijk ligt dit percentage op 15% (in 2008 nog op 4% geschat). De belangrijkste verklaring voor deze tegengestelde trend is het gigantische verschil in broedsucces. Met een enkele uitschieter daar gelaten, slagen de scholeksters in agrarische gebieden er bijna niet in om jongen op de wieken te krijgen. Sinds 2017 lukt dit vrijwel geen enkel paar meer! Nestpredatie en in mindere mate landbewerkingen, maar vooral de lage jonge overleving, dragen bij aan dit grote verlies.

De stedelijke vogels zijn aanzienlijk fortuinlijker. Gemiddeld komen jaarlijks circa 60% van deze eieren uit, met uitschieters >70%. Dankzij de hoge overleving van jongen lukt het met deze percentages in de meeste jaren om de vereiste 0,38 vliegvlugge jongen per paar te bereiken. Een andere bepalende factor lijkt de neerslag. De droge voorjaren en zomers, die sinds 2017 herhaaldelijk zijn opgetreden, hebben ervoor gezorgd dat het gewenste reproductieniveau niet wordt gehaald. Regenwormen zijn dan

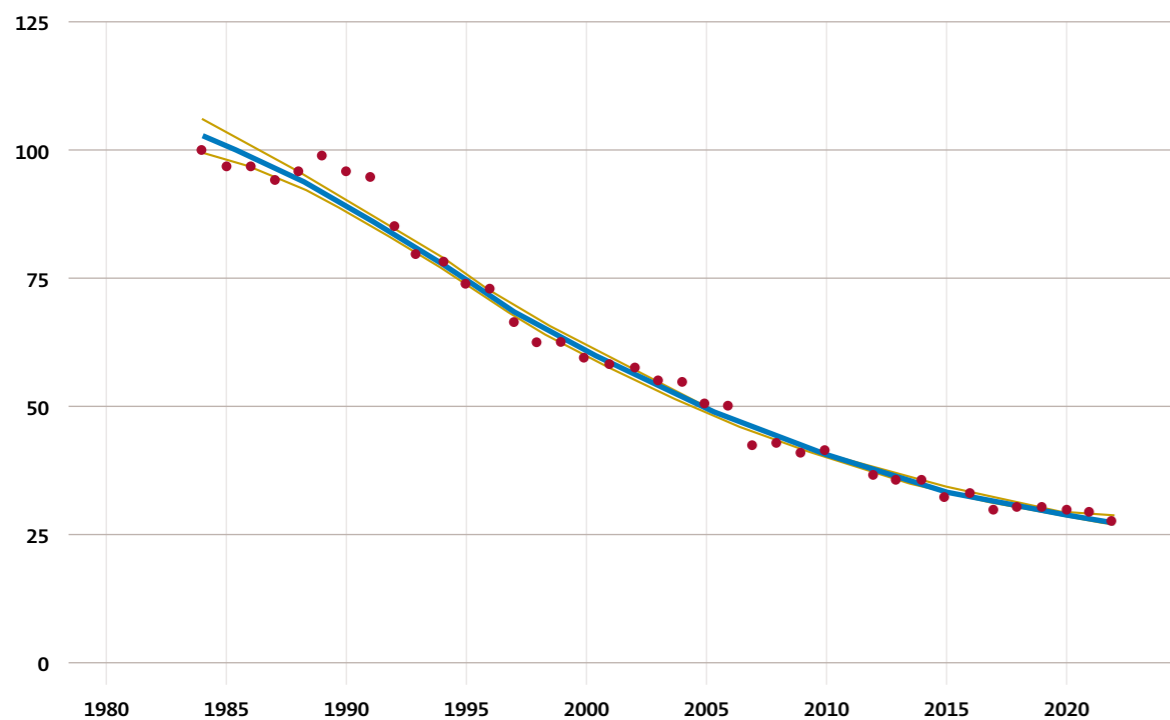
In droge jaren moeten jongen overschakelen naar prooien zoals huisjesslakken die in perkjes worden opgezocht

In natte zomers liggen de regenwormen letterlijk voor het oprapen en is overleving van jongen hoger

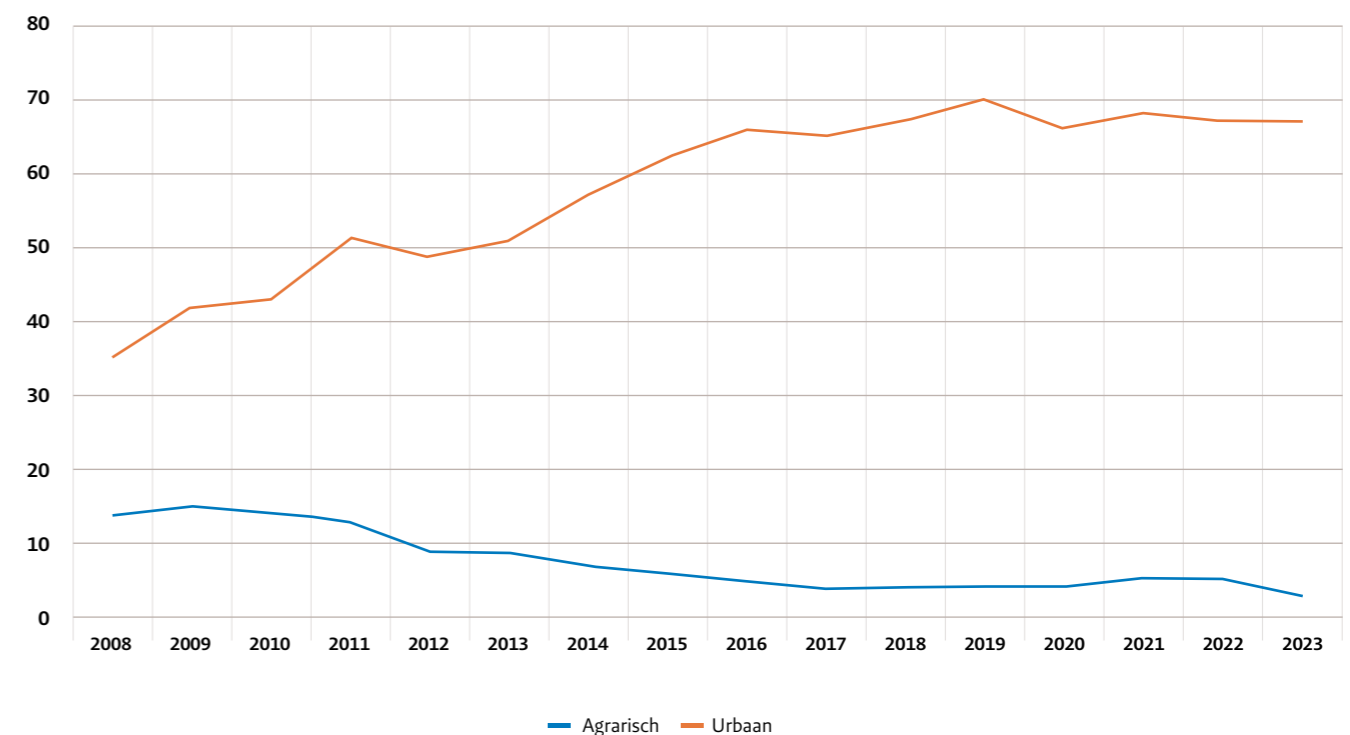
Broedvogeltrend scholekster in Nederland

Bron: Sovon

Scholeksterterritoria in de vaste steekproefgebieden in Assen en omgeving

Bron: Scholeksteronderzoek Assen

moeilijker te vinden en er is door de hogere dichtheden vermoedelijk ook extra voedselconcurrentie. Ook bij hoog succes in de eifase blijft het aantal vliegvlugge jongen achter. Als droogte in het broedseizoen de nieuwe norm wordt, dan ligt een structurele afname van het broedsucces ook voor stadse scholeksters in het verschiet.

Verder onderzoek

Naast het doorgeven van losse meldingen van broedgevallen via scholeksters op het dak, is gericht populatieonderzoek nodig. In Drenthe wordt dergelijk onderzoek buiten Assen alleen uitgevoerd in Roden (IVN Roden). Door in zoveel mogelijk stedelijke gebieden onderzoek te verrichten naar de broedpopulatie en het broedsucces, kunnen we een beeld krijgen van de ontwikkelingen en welke factoren. In steden en dorpen is de situatie anders dan in vergelijking met agrarische gebieden en natuurgebieden. Zijn er bijvoorbeeld voldoende geschikte platte daken waar de scholeksters kunnen broeden en zijn er genoeg grasveldjes waar ze naar voedsel kunnen zoeken?

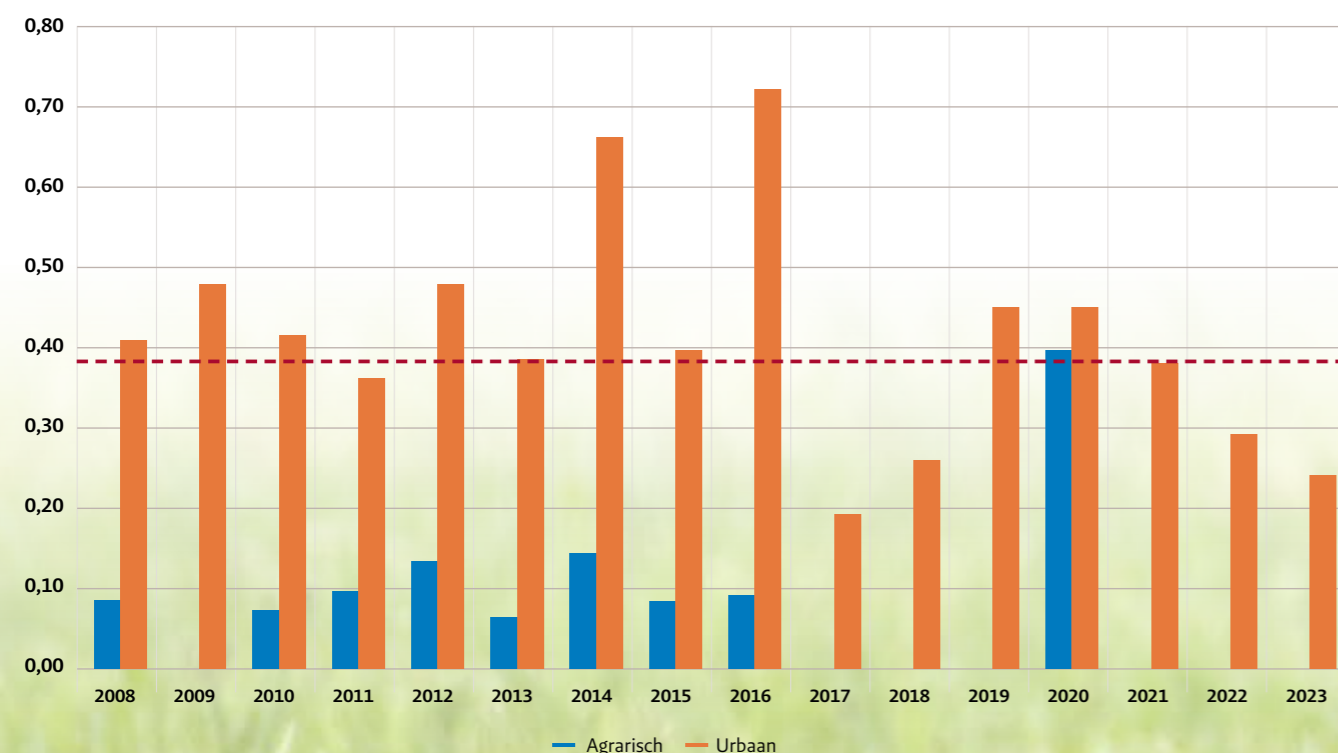

Parende scholeksters

(foto: Annemarie Loof)

Vliegvlugge jongen per paar in de periode 2008-2023

De rode stippellijn geeft het vereiste reproductiecijfer voor een stabiele populatie. Bron: Scholeksteronderzoek Assen

‘Wat zijn de effecten van weersextremen in stedelijke omgeving, zoals droge warme zomers of enorme stortbuien, die we steeds vaker meemaken als gevolg van klimaatverandering.’

Kunnen jongen van het dak springen zonder te pletter te vallen? En wat is het effect van vossen, die niet kunnen klimmen, katten, die wel in bomen kunnen klimmen, maar niet tegen een muur op, en marters, die met dat laatste helemaal geen moeite hebben? Welke rol speelt de verkeersintensiteit en daarbij behorende verkeerslachtoffers in de overleving van jonge en adulte vogels? Wat zijn de effecten van weersextremen in stedelijke omgeving, zoals droge warme zomers of enorme stortbuien, die we steeds vaker meemaken als gevolg van klimaatverandering? Als we daar informatie over hebben, kunnen we bijvoorbeeld adviseren over stadsinrichting die optimaal is voor scholeksters. Daarnaast is het buitengewoon boeiend om te achterhalen hoe een oorspronkelijke kustvogel erin slaagt om op eigen kracht om in de stad op eigen kracht met succes te broeden. Een belangrijk kenmerk van scholekster is het feit dat de oudervogels hun jongen voeren en niet zoals Kieviten en grutto's hun kuikens zelf naar insecten laten zoeken. Hebben scholeksters misschien speciale aanpassingen ontwikkeld om in stedelijk gebied te kunnen broeden? Er is veel kennis over het inventariseren van scholeksters in agrarisch gebied en in andere meer natuurlijke landschappen, maar die kennis en methoden zijn niet zonder meer toepasbaar op het stedelijk gebied. In Assen is sinds 2008 veel ervaring opgedaan met het karteren van broedparen en het meten van broedsucces. Deze werkwijze is vastgelegd in een handleiding die handvatten geeft aan mensen die een eigen onderzoek willen starten.

Wie wil meedoen aan het onderzoek naar broedende scholeksters in dorpen en steden, kan zich aanmelden bij Bert Dijkstra via bertjantdijkstra@gmail.com.

Stichting Onderzoek Scholekster (SOS)

Ter stimulatie van het scholeksteronderzoek is in april 2019 de Stichting Onderzoek Scholekster opgericht, met de uiterst toepasselijke afkorting SOS. Het doel van deze stichting is te helpen bij bescherming, deze te verbeteren en zo de neergaande populatietrend te keren. Sovon en Vogelbescherming werkten in het Jaar van de Scholekster intensief samen met SOS.

SOS heeft 4 hoofddoelen:

- 1 het in kaart brengen van bedreigingen en mogelijke beschermingsmaatregelen, zowel in de stad als aan de kust en in de buitengebieden;
- 2 het stimuleren en coördineren van onderzoek aan scholeksters in Nederland, inclusief onderzoek naar de recente toename van het broeden in stedelijk gebied;
- 3 het onderhouden van contacten en het samenbrengen van onderzoekers, ringers, waarnemers, beschermers en andere betrokkenen;
- 4 verbeteren en uitbreiden van communicatie via nationale media, de eigen website, nieuwsbrieven en pagina's op sociale media.

meer informatie
bezoek de site www.scholekster.org

Weidevogelgroep Gieten

LUUK OEBEN

COÖRDINATOR VAN DE GROEP GIETEN

De weidevogelgroep Gieten bestaat uit een drietal subgroepen, met elk een eigen zoekgebied. De gehele groep bestaat uit 15 actieve vrijwilligers, waarvan er 2 in 2023 zijn geworven en vanaf het volgende seizoen actief zullen zijn. Er wordt voornamelijk gezocht op bouwland. Percelen grasland worden alleen afgezocht als er broedverdachte wulpen zijn gespot.

Jan Oosterveen heeft aangegeven dat hij het coördinatorschap van de groep Gieten wil overdragen. Jan heeft zijn taak als coördinator gedurende een periode van 20 jaar met veel toewijding vervuld en zal zich in de toekomst nog actief bezighouden met de weidevogelbescherming. Zijn taken worden overgenomen door.

Predatie 2023

Er zijn in 2023 minder nesten gevonden dan in de afgelopen jaren. De grote mate van predatie is verontrustend. Gedurende één week in mei vonden we een zestal Kievitsnesten op een perceel. In de

week daarna zijn al deze legfels verloren gegaan aan predatie. Naarmate het seizoen vorderde nam de predatie gelukkig af. Een mogelijk oorzaak is dat de gewassen waarin de nesten lagen, (in ieder geval) optisch beschermd hebben.

Op zoek naar de wulp met de drone

Tijdens een kennismakingsbezoek op vrijdag 19 mei 2023 zag Annemarie Loof (LBD) een foeragerende wulp. Er was direct een sterk vermoeden dat de partner op het nest in de buurt zou zitten, mogelijk in het aangrenzende perceel grasland. Na een weekend observeren door de vrijwilligers is op maandag 22 mei besloten de drone in te zetten. Er is direct telefonisch contact met de boer geweest en omdat deze van plan was diezelfde avond te gaan maaien moest er snel gehandeld worden. Gelukkig wilde de boer meewerken door de maaibeurt te verplaatsen zodat dinsdagavond de 23e met de drone kon worden gezocht. Langer wachten was voor de boer geen optie omdat het gras dan niet kon worden gekuild.

Op dinsdagavond 23 mei was het zover. Piloten aanwezig, drone aanwezig en vliegen maar. Het leek nog even spannend te worden in verband met de wind, maar uiteindelijk is het toch gelukt. Het was een succesvolle vlucht waarbij naast het wulpenest met 3 eieren, 2 Kievitsnesten en een scholeksternest zijn gevonden. Het wulpenest bevond zich uiteindelijk niet op het graslandperceel, maar op het tegenoverliggende graanland. De volgende dag is gelijk een raster geplaatst. Met 3 eieren bleek dit legsel compleet. We hebben het nest vrij laat ontdekt, want een aantal dagen later zijn 2 van de 3 eieren uitgekomen. De jongen hebben zeker een tijdje in de buurt gelopen. Of er ook daadwerkelijk kuikens vliegvlug zijn geworden is niet bekend.

Vooruitblik 2024

De groep Gieten heeft in juli het afgelopen seizoen in klein verband geëvalueerd. Hierbij heeft de nieuwe coördinator de wens uitgesproken ernaar te streven om alle nesten digitaal vast te leggen met behulp van de app van de boerenlandvogelmonitor. Vanuit elke subgroep zullen 1 of 2 personen zich hiervoor inzetten. De coördinator zal voor alle subgroepen als back-up fungeren.

‘Gelukkig wilde de boer meewerken door de maaibeurt te verplaatsen.’

(foto: Luuk Oeben)

Kievitlegsel verloren door predatie vos

(foto: Luuk Oeben)

Annemarie als dronepiloot, links copiloot Jannes Kremers

(foto: Annemarie Loof)

Groepen vrijwillige boerenlandvogelbescherming

Groepsnaam/gebied	Aantal gevonden legsels
WVB Ruinen	37
Natuurwerkgroep Ruinerwold	77
WVB Oosterhesselen	254
WVB Noordenveld	60
Vogelwerkgroep Emmen	226
WVB Noordenveld (Norg)	12
WVB Beilen/Wijster	58
WVB Alteveer en Kerkeveld	135
Coevorden	167
VWV Borger	36
IVN Aa & Hunze	75
WVB Westerbork	78
Natuurwerkgroep Dalen	114
WVB Zwiggelte en Elp	57
WVB Echten e.o.	26
WVB Assen	147
Vogelwacht Uffelte e.o. (WVB)	19
Limosa limosa Zuidlaren	135
WVB Eelde	26
WVB De Wijk	33
WVB Smilde e.o.	205
WVB Zeijen	7
Stichting Boermarke Wapserveen	123
Vrijwillige Weidevogelgroep Dwingeloo	96
WVB Gasteren	67
Boerenlandvogels De Veenkoloniën	38
WVB Havelte-Meppel- Ruinerwold	16
LOFAR	8
Totaal	2332

In 2023 draaiden collega's Albert, Michiel en Annemarie voor het eerst een heel seizoen samen. We hebben dit jaar de vrijwilligersgroepen in het veld bezocht en veel van jullie gezien en gesproken. Tijdens de veldbezoeken kwamen we samen mooie dingen tegen en leerden we jullie gebied en de groep beter kennen. We zijn alle vrijwilligers ontzettend dankbaar voor hun inzet en hopen veel van jullie in 2024 weer te zien, op bijeenkomsten of in het veld!

Landschapsbeheer Drenthe

Kloosterstraat 11
9401 KD Assen
info@lbdrenthe.nl
www.lbdrenthe.nl

 www.facebook.com/lbdrenthe
 www.twitter.com/lbdrenthe
 [landschapsbeheer-drenthe](https://www.linkedin.com/company/landschapsbeheer-drenthe)

In 2023 werden er mooie boerenlandvogelprojecten gerealiseerd dankzij de financiële bijdragen van:

provincie Drenthe

Drentse gemeenten